

Ministerieel besluit tot definitieve bescherming als stadsgezicht van de Groene Rei en omgeving in Brugge

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED,

Gelet op het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.1.1;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;

Gelet op het ministerieel besluit van 16 juni 2017 tot voorlopige bescherming als stadsgezicht van de Groene Rei en omgeving in Brugge;

Gelet op het openbaar onderzoek dat gehouden is van 3 augustus 2017 tot en met 1 september 2017 en waarvan de behandeling van de opmerkingen, bezwaren en het advies van de gemeente is opgenomen in bijlage;

Overwegende dat het waarderend onderzoek, waarvan de resultaten zijn opgenomen in het beschermingsdossier, de erfgoedwaarde van de Groene Rei en omgeving aantoonst;

Overwegende dat de Groene Rei en omgeving in Brugge als stadsgezicht een historische waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

De Groene Rei is één van de belangrijkste stadskanalen waarin nog deels de natuurlijke loop van de rivier de Reie en de oorspronkelijke Reiebedding herkenbaar is in het licht kronkelende tracé. De Groene Rei vormt het vervolg van de waterloop de Reie die via het Minnewater de stad binnenkomt en via het tracé Begijnhof, Sint-Janshospitaal, Onze-Lieve-Vrouwekerk, de Dijver, de Groene Rei en de Lange Rei de stad in het noorden verlaat.

De Groene Rei maakt deel uit van de eerste omwalling van 1127 en vormde een belangrijke en geschikte verdedigingsstructuur rond de oudste stadskern van Brugge. Op het einde van de Groene Rei stond ter hoogte van de huidige Molenbrug de zogenaamde "Oude Molenpoort" die deel uitmaakt van de verdedigingsstructuur van de oude binnenstad. De Groene Rei speelde een belangrijke rol in de waterhuishouding van de stad onder meer door de aanwezigheid van de molen bij de Molenbrug. De nieuw gegraven Coupure van 1751-1753 sloot aan op de bestaande Groene Rei. Hierdoor werd de Groene Rei, veelvuldig gebruikt voor het regionaal en lokale transport van volumineuze of zware producten, zoals bouwmaterialen. Dit bleef zo tot in de 19de eeuw, en zelfs deels nog tot in de jaren 1950. Op foto's en prentkaarten van de 19de eeuw ziet men hier vaak binnenschepen.

Dit stadsbeeld met centraal de Groene Rei, de brugjes en de aanpalende straten en bebouwing is vastgelegd in talrijke geschreven en niet geschreven bronnen zoals schilderijen en foto's. Hier was het woonhuis en atelier van één van de belangrijkste steendrukkers E. Daveluy (1812-1894) gevestigd (Groenerei nummer 6). Hij was gekend voor de vele afbeeldingen die hij van de stadsgezichten maakte waaronder ook een porseleinkaart met voorstelling van de Groene Rei.

De Groene Rei is één van de meest gefotografeerde en geschilderde zichten van Brugge. Dit stadsbeeld werd door gekende en minder gekende kunstenaars vastgelegd zoals onder andere de symbolistische schilder en beeldhouwer Fernand Khnopff. Ook belangrijke historische figuren zoals Sir Winston Churchill hebben de Groene Rei op doek gezet.

Vroege vormen van recreatief gebruik zoals de toeristische rondvaarten vanaf 1905, illustreren het belang van de Groene Rei voor het toerisme en leven tot op heden door. Bij de beschrijving van de Reien in de toeristische gidsen vanaf het begin van de 20ste eeuw werd de Groene Rei het meest beschreven en steeds weer gepresenteerd in het gebruikte beeldmateriaal omwille van zijn zeer pittoresk en romantisch karakter;

Overwegende dat de Groene Rei en omgeving in Brugge als stadsgezicht een architecturale waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

De bebouwing langs de Groene Rei en omgeving vertoont een grote historische gelaagdheid en vormt een belangrijk merkteken in het stedelijke landschap. De heterogene gevelwanden langs de Steenhoudersdijk, de Groenerei, de Peerdenstraat, de Meestraat en de Hertsbergestraat zijn het resultaat van het bouwen en verbouwen door de eeuwen heen. Binnen het stadgezicht "Groene Rei en omgeving" zijn verschillende typologieën te onderscheiden met name burger- en herenhuizen, een orangerie, een tuinpaviljoen en een godshuis.

De gevelwanden binnen het voorgestelde stadsgezicht worden gekenmerkt door een gaaf bewaard, heterogeen karakter met hoge architecturale kwaliteit. De omgeving van de Groene Rei vormt een staalkaart van verschillende architectuurstijlen vanaf de 15de eeuw tot de 20ste eeuw: gotiek, typische 17de-eeuwse trapgevels, barokke architectuur, rococo, classicistische en neoclassicistische architectuur en panden in historiserende stijl waarbij de restauratie, gekend als "Kunstige Herstelling" van panden, goed wordt geïllustreerd.

Groenerei nummer 3 is een karakteristiek voorbeeld van het versteningsproces in de evolutie van de hout- naar de baksteenbouw. De gotiek met kenmerkend maaswerk en de typische Brugse traveenissen is bij dit pand terug te vinden. Dit pand illustreert eveneens de barok door de overkragende bovenbouw op een boogfries. De gevelrij Meestraat nummers 5-9 en Hertsbergestraat nummer 2 illustreren de traditionele baksteenbouw met barokke invloeden zoals onder meer de geblokte omlijstingen, de geblokte ontlastingsbogen en de cartouches in de boogvelden. De invloed van de Franse stijlen is duidelijk merkbaar bij het pand Hoogstraat nummer 4 met zijn rococogevel aan de Hoogstraat en een rijk uitgewerkte classicistische gevel aan de Reien. Het laat-classicisme wordt geïllustreerd door verschillende panden, waarbij de ene meer is uitgewerkt dan de andere. Naast het samenvoegen van kleinere panden tot brede herenhuizen zoals Groenerei nummer 2, komen vanaf de tweede helft van de 18de eeuw en voornamelijk in de eerste helft van de 19de eeuw ook de schermgevels voor. In de 19de eeuw evolueert het laatclassicisme naar een zwaarder uitgewerkt neoclassicisme zoals bij de panden Groenerei nummer 5 en nummer 6. Vanaf 1877 worden restauraties opgevat als historiserende en verfraaiende "Kunstige Herstellingen" waarbij het Brugse karakter wordt geaccentueerd. Kenmerkende voorbeelden zijn Groenerei nummers 12B tot en met nummer 15.

De bebouwing langs de Groene Rei is een getuige van de vele toonaangevende architecten en bouwmeesters die in Brugge werkzaam waren. De Meebrug verving in 1390 de oorspronkelijke houten brug en werd gebouwd door de befaamde Brugse bruggenbouwer Jan van Oudenaerde. Hoogstraat nummer 4, een typevoorbeeld van een pand met een rijk uitgewerkte reiegevel in classicistische stijl is een ontwerp van Meester-metselaar E. Goddyn. De rol van de "Kunstige Herstellingen" binnen het stadsgezicht is heel groot en geeft tevens een evolutie aan van historiserende restauraties. Belangrijke vertegenwoordigers zijn architect Urbain D'Helft en architect Jozef Viérin.

De Groene Rei met bewaarde kaaimuren, gietijzeren leuningen, de bruggen en zijn imposante bebouwing langs de oevers vormt – samen met de gaaf bewaarde gevelrijen in de aanpalende straten – een uniek geheel. De Groene Rei en omgeving zijn mede door haar hoge esthetische en architecturale kwaliteiten, steeds een publieke aantrekkingspool geweest, die ook internationaal gesmaakt werd en wordt.

Wonen langs het water werd al vanaf de middeleeuwen als een privilege gezien en dit weerspiegelt zich in de nog bestaande statige gebouwen. De gekozen typologie, architectuurstijl en hoogstaande architecturale uitwerking houdt verband met het unieke zicht op de Groene Rei. Typerende voorbeelden hiervan zijn onder meer Huis "De Caese", gebouwd in opdracht van het Brugse Vrije. Het pand weerspiegelt het belang van de opdrachtgever en wordt gekenmerkt door rijk uitgewerkte gevels. Het paviljoentje gebouwd op de kade van de

Groene Rei, horend bij het pand Hoogstraat nummer 28, is een kenmerkend voorbeeld van een paviljoentje in laat classicistische stijl dat een aangenaam uitzicht verschaft op het schilderachtige stadslandschap. De voormalige orangerie, oorspronkelijk horend bij Hoogstraat nummer 8, heeft een kenmerkende classicistische Reiegevel.

Kenmerkend zijn tevens de rijk uitgewerkte gevels met erkeruitbouwen die een mooi uitzicht verschaffen op de Reien. Dit wordt onder meer geïllustreerd door het pand Hertsbegestraat nummer 10 met een pittoresk bijgebouw aan de Reie voorzien van een erker van 1927;

Overwegende dat de Groene Rei en omgeving in Brugge als stadsgezicht een ruimtelijk-structurende waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

De Groene Rei vormt binnen het centrum van de stad Brugge een belangrijke lineaire stedelijke structuur en speelde een belangrijke rol in de waterhuishouding van de stad door de aanwezigheid van de molen bij de Molenbrug. Deze bepaalde lineaire structuur staat weergegeven op de kaart van Marcus Gerards (1562). Het toen weergegeven tracé is nog steeds herkenbaar in het huidige verloop van de Reie;

Overwegende dat de Groene Rei en omgeving in Brugge als stadsgezicht een stedenbouwkundige waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

Het stadsgezicht Groene Rei en omgeving illustreert enerzijds het bouwen binnen de eerste stadsomwalling van 1127 en anderzijds de stadsuitbreiding van 1297. Over de gracht werden de Meebrug en de Peerdenbrug gebouwd om de oude stad te verbinden met de nieuwe wijken om de toen pas verkavelde wijk rond de Leertouwerstraat en de Braambergstraat gemakkelijk bereikbaar te maken. De kleinere percelen tussen de Meestraat en de Peerdenstraat zijn het resultaat van een verkaveling tussen 1170 en 1183 met als doelstelling het gebied optimaal als woonzone te gebruiken. De nog aanwezige brandstraatjes zijn getuigen van de vroegere perceelstructuren zoals die zijn weergegeven op het stadsplan van Marcus Gerards van 1562;

Overwegende dat de Groene Rei en omgeving in Brugge als stadsgezicht een archeologische waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

De Groene Rei en omgeving kunnen worden beschouwd als een belangrijk bodemarchief met sporen van menselijke activiteiten en constructies die daar achtereenvolgens aanwezig waren en die belangrijk zijn voor hun betekenis in de studie van de geschiedenis van de stad Brugge. Op het stadsplan van Marcus Gerards van 1562 staan verschillende constructies die in de loop der eeuwen zijn verbouwd of afgebroken. Ter hoogte van de Molenbrug stond een watermolen die een belangrijke rol speelde in de waterhuishouding van de stad Brugge. De Groene Rei maakt bovendien deel uit van de eerste omwalling van 1127 en vormde een belangrijke en geschikte verdedigingsstructuur,

BESLUIT:

Artikel 1. Met toepassing van artikel 6.1.1 tot en met artikel 6.1.11 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 6.2.1 van het Onroerendergoedbesluit van 16 mei 2014 worden de volgende onroerende goederen definitief beschermd als stadsgezicht:

de Groene Rei met omgeving in Brugge,

Steenhouwersdijk nummer 1, Steenhoudersdijk nummer 2, Steenhoudersdijk nummer 3, Steenhoudersdijk nummer 4, Steenhoudersdijk nummer 5, Steenhoudersdijk nummer 6, Steenhoudersdijk zonder nummer

Groenerei nummer 1, Groenerei nummer 2, Groenerei nummer 3, Groenerei nummer 4, Groenerei nummer 5, Groenerei nummer 6, Groenerei nummer 7, Groenerei nummer 8, Groenerei nummer 12 b, Groenerei nummer 13, Groenerei nummer 14, Groenerei nummer 15, Groenerei nummer 16, Groenerei zonder nummer

Meestraat nummer 2, Meestraat nummer 2B, Meestraat nummer 4, Meestraat nummer 5, Meestraat nummer 7, Meestraat nummer 9, Meestraat nummer 11, Meestraat zonder nummer

Hertsbergestraat nummer 2, Hertsbergestraat nummer 4, Hertsbergestraat nummer 6, Hertsbergestraat nummer 8, Hertsbergestraat nummer 10, Hertsbergestraat zonder nummer

Peerdenstraat nummer 2, Peerdenstraat nummer 4, Peerdenstraat nummer 11, Peerdenstraat nummer 15, Peerdenstraat nummer 17, Peerdenstraat nummer 19, Peerdenstraat zonder nummer

Hoogstraat nummer 4, Hoogstraat nummer 28, Hoogstraat nummer 34, Hoogstraat nummer 36, Hoogstraat nummer 40 (achterhuis), Hoogstraat nummer 42 (achterhuis), Hoogstraat nummer 44 (achterhuis), Hoogstraat nummer 46, Hoogstraat nummer 48, Hoogstraat nummer 50, Hoogstraat zonder nummer

Bekend ten kadaster: Brugge, 2de afdeling sectie B, perceelnummer 915E, 915F, 916D (deel), 925B (deel), 926B, 927A (deel), 927C (deel), 931D (deel), 932C, 934A (deel), 935A (deel), 936D (deel), 937E (deel), 938B, 1022V, 1023M (deel), 1024 A (deel), 1025 (deel), 1026F (deel), 1026G (deel), 1026H (deel), 1030 E (deel), 1030 F (deel), 1030T (deel), 1041A, 1041B, 1042, 1043F (deel), 1043G, 1043H, 1044H (deel), 1044K, 1045K (deel), 1045L, 1046H (deel), 1046K, 1047D, 1047E, 1048M, 1048N, 1052D, 1052E, 1059B (deel), 1061B, 1062/2, 1062D, 1062H, 1066C, 1067H, 1067K, 1068E, 1068K, 1068L, 1069A, 1070, 1071C, 1072A, 1072B, 1085R, 1086F en deel uitmakend van het openbaar domein.

De definitief beschermde onroerende goederen zijn aangeduid op het plan dat als bijlage bij dit besluit wordt gevoegd.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van de definitief beschermde goederen wordt als bijlage bij dit besluit gevoegd.

Art. 2. §1. Het stadsgezicht heeft de volgende erfgoedwaarden:

- 1° historische waarde;
- 2° architecturale waarde;
- 3° ruimtelijke-structurerende waarde;
- 4° stedenbouwkundige waarde;
- 5° archeologische waarde.

§2. De erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken van het stadsgezicht zijn:

De Steenhoudersdijk is voorzien van kasseien die doorlopen tot aan de gevelrij aan de zuidzijde van de straat en anders eindigen bij een groenstrook afgeboord met boordstenen van blauwe hardsteen doorlopend tot aan de bakstenen kaaimuren met natuurstenen afdekstenen. Langs de oever van de Groene Rei, op de onverharde strook, staan opgaande lindebomen.

De heterogeen opgebouwde gevelrij tussen de Vismarkt en de Meestraat bestaat uit diep- en breedhuizen van drie à vier traveeën breed en twee à drie bouwlagen hoog onder een pannen zadeldak al dan niet met een dakschild. Enerzijds verankerde bakstenen lijstgevels met een 19de-eeuws uitzicht waarachter een oudere kern schuil gaat. Voorbeelden hiervan zijn onder meer Steenhoudersdijk nummer 2, het voormalig ambachtshuis van de kleermakers. een beschilderde bakstenen lijstgevel opengewerkt met rechthoekige muuropeningen en op de begane grond voorzien van een brede drieledige, houten pui van 1891 met versieringen.

Steenhoudersdijk nummer 3 is gedateerd door middel van jaarankers 1648, is opengewerkt met rechthoekige muuropeningen, op de bovenverdieping met bewaarde afgeschuinde dagkanten en bewaarde negblokken. Steenhoudersdijk nummer 1, met een verankerde bakstenen lijstgevel, is opengewerkt met licht getoogde muuropeningen in een bepleisterde

vlakke omlijsting. Centraal is de gevel voorzien van een houten erker van circa 1927 met neoclassicistische vormgeving.

De panden Steenhoudersdijk nummers 4 en 5 zijn kenmerkende voorbeelden van panden uit de eerste helft van de 17de eeuw met een dubbelhuisopstand van vier traveeën breed en twee bouwlagen hoog en verhoogde begane grond toegankelijk via een natuurstenen trap. Nummer 4 is een beschilderde bakstenen trapgevel, waarvan de rechthoekige muuropeningen zijn voorzien van afgeschuinde dagkanten, ontlastingsbogen, beschilderde negblokken en sporen van speklagen. De geveltop is opengewerkt met een rondboogvormig zolderluik met vlakke bakstenen omlijsting.

Nummer 5, is een verankerde bakstenen trapgevel opengewerkt met hoge, rechthoekige vensters voorzien van afgeschuinde dagkanten, natuurstenen onderdorpels en ontlastingsbogen met opengewerkte voeg. De geveltop is twee bouwlagen hoog en is voorzien van een rondboogluik in geblokte omlijsting.

Steenhoudersdijk nummer 6 vormt één geheel met de panden in de Meestraat. Dit samenstel is een kenmerkend voorbeeld van een 19de-eeuwse lijstgevel waar een oudere kern achter schuil gaat. Steenhoudersdijk nummer 6 is een pand van vier traveeën breed en drie bouwlagen hoog onder een pannenzadeldak. Het pand heeft een verankerde bakstenen beschilderde lijstgevel opengewerkt met rechthoekige muuropeningen. De panden in de Meestraat hebben een verankerde bakstenen en beschilderde lijstgevel op een bepleisterde plint. De gevels zijn opengewerkt met rechthoekige muuropeningen, waaronder een deur toegankelijk via een buitentrap van blauwe hardsteen.

De Groenerei wordt gekenmerkt door een heterogene bebouwing die fasegewijs tot stand is gekomen en biedt gaaf bewaarde en representatieve voorbeelden van bouwstijlen uit verschillende periodes. Dit zorgt voor een heterogeen opgebouwde gevelwand. De noordzijde van de straat wordt ingenomen door de kaaimuren, die onder meer onderbroken zijn ter hoogte van Groenerei nummer 2 en nummer 16 met een toegangstrap tot de Reie. Deze gekasseide straat is aan de zuidzijde voorzien van een voetpad. Vanaf Groenerei nummer 6 lopen de kasseien door tot aan de voorgevels.

Het heterogeen karakter van de gevelwand is fasegewijs tot stand gekomen en omvat panden van twee à zes traveeën breed en één à drie bouwlagen hoog. De oudste bebouwing Groenerei nummer 3, een pand uit de 16de eeuw, is een karakteristiek voorbeeld van het versteningsproces in de evolutie van de hout- naar de baksteenbouw. Het pand bestaat uit een samenstel van twee trapgevels. Links een trapgevel met overkragende bovenbouw op drie geprofileerde accoladebogen, ondersteund door versneden kraagstenen versierd met bladwerk. De bovenbouw wordt geleed door Brugse traveeën type I. De rechtertrapgevel heeft een uitkragende bovenbouw rustend op drie consoles met eierlijst, die tussen de consoles zijn doorgetrokken. De bovenbouw wordt geritmeerd door Brugse traveeën type III. Groenerei nummer 4 is een voorbeeld van een trapgevel met oorspronkelijk Brugse traveenissen die in de loop van de 19de eeuw een classicistisch uitzicht krijgt door de gevel te bepleisteren en te voorzien van kordons en geprofileerde vensteromlijstingen.

Het godshuis "De Pelikaan" (Groenerei nummer 8), gesticht in 1714, is een samenstel van een diephuis en éénlaagse woningen. Links imposante verankerde bakstenen tuitgevel met schouderstukken en vlechtingen, gedateerd 1634. Kenmerkende elementen van de streekeigen baksteenarchitectuur met doorlevende laatgotische elementen zoals de bolkozijnen gevat in een nis met afgeschuinde dagkanten afgedekt door al dan niet gekoppelde korf- of accoladeboog. De bolkozijnen van de bovenverdieping zijn elk gevat in een rondboognis met afgeschuinde zijkanten en verschillend maaswerk. Soortgelijke luikopening van de top, geflankeerd door twee kleine venstertjes in rondboognissen met afgeschuinde dagkanten. Rechts een éénlaagsvolume van vier traveeën breed onder een zadeldak bedekt met daktegels. De verankerde bakstenen lijstgevel is opengewerkt met rechthoekige muuropeningen voorzien van natuurstenen bolkozijnen. De woningen zijn toegankelijk via een deur in neo-barokke natuurstenen omlijsting.

In de loop van de 19de eeuw worden bestaande panden vervangen door panden met lijstgevel. Groenerei nummer 1, één geheel vormend met Meestraat nummer 11, is een kenmerkend voorbeeld van een neoclassicistisch herenhuis met typerende horizontale belijning van de bepleisterde en beschilderde lijstgevel door middel van imitatievoegen, doorgetrokken onderdorpels en kroonlijst op klossen. Groenerei nummer 2, illustreert een bepleisterde en beschilderde lijstgevel in neoclassicistische stijl waarachter een oude kern schuilgaat uit de tweede helft van de 13de eeuw - eerste helft 14de eeuw. De gevel is opengewerkt met rechthoekige muuropeningen voorzien van afgeschuinde dagkanten. De verhoogde begane grond is toegankelijk via een trap van blauwe hardsteen met bordes en sierlijke smeedijzeren leuning.

Groenerei nummer 5 heeft een rijk uitgewerkte gevel met kenmerkende neoclassicistische elementen zoals onder meer de consolestenen met acanthusbladeren, beraapte borstwering, de geprofileerde venster- en deuromlijsting, de uitgewerkte sluitstenen met mascaron, een kroonlijst met tandlijst en modillons voorzien van acanthusbladeren. De deurtravee wordt gemarkeerd door een balkon op versierde consoles met mascaron en originele, ijzeren leuning met geometrisch motief. De paneeldeur is voorzien van een fraai uitgewerkt gietijzeren deуроoster. Bewaard typerend schrijnwerk met grote roedeverdeling en mok.

Groenerei nummer 6, met neoclassicistische lijstgevel van 1862, vervangt een 17de-eeuws diephuis met trapgevel. De huidige bepleisterde en beschilderde lijstgevel is opgesmukt met geprofileerde vensteromlijstingen, neo-rococosluitstenen, afgeronde bovenhoeken, kordonvormende lekdrempels en een zogenaamde "galerie photographique" met balustrades en penantspiegels met mascaron.

De gevelwand Groenerei nummers 12b tot en met Groenerei nummer 15 wordt ingenomen door panden die het resultaat zijn van een historiserende "Kunstige Herstelling". Het pand Groenerei nummer 12b, gebouwd in 1938 naar ontwerp van architecten A. De Pauw en M. Hocepiet kenmerkt zich door een bakstenen gevel die qua volume aansluit bij het godshuis "De Pelikaan" (Groenerei nummer 8). Groenerei nummer 13 is een diephuis met verankerde bakstenen tuitgevel in neo-Brugse stijl afgewerkt met vlechtingen en schouderstukken en traditioneel gebruik van natuursteen voor de kozijnconstructies. Groenerei nummer 14 en nummer 15 zijn gebouwd als "Kunstige Herstelling" naar ontwerp van architect U. D'Helft en worden gekenmerkt door een gevel in neo-16de-eeuwse stijl met traditioneel gebruik van natuursteen.

Groenerei nummer 16 is een éénlaagsvolume onder mansardedak uit het laatste kwart van de 18de eeuw. De gevel is opengewerkt met rondboogpoort, waarvan de boog aanzet op rocailles en geflankeerd wordt door horizontaal gelede hoekpilasters.

De Meestraat is toegankelijk via de Meebrug, een bakstenen boogbrug met gekasseid wegdek en een parement van Brabantse witte hardsteen in combinatie met blauwe hardsteen voor de sluitstenen van de bogen en de dekbladen. In de straat loopt de kasseien bestrating door van gevelwand tot gevelwand. De oostzijde van de straat wordt ingenomen door de gevelrij Meestraat nummers 5-9, diephuizen van twee traveeën breed en drie bouwlagen hoog met verankerde bakstenen trapgevels. Meestraat nummer 9, met zijgevel aan de kant van de Groene Rei is gedateerd door middel van een jaarsteen 1580, wordt horizontaal belijnd door natuurstenen banden ter hoogte van de vroegere onder-, boven- en tussendorpels van de rechthoekige muuropeningen met geblokte natuurstenen omlijstingen. De geveltop is opengewerkt met een rondboogvormige venster. Meestraat nummer 7 sluit qua vormgeving aan bij het pand Meestraat nummer 9 en werd gebouwd in 1674 in plaats van een houten gevel. Meestraat nummer 5, gebouwd in 1674 in plaats van een houten gevel kenmerkt zich door een verankerde bakstenen trapgevel opengewerkt met rechthoekige muuropeningen voorzien van uitgewerkte sluitsteen. Het pand Hertsbergestraat nummer 2, met trapgevel in de Meestraat sluit mooi aan bij de gevelrij Meestraat nummers 5 tot en met 9.

De westzijde van straat geeft toegang tot de voormalige orangerie (Meestraat nummer 2B-4) met classicistische gevel, oorspronkelijk horend bij het pand Hoogstraat nummer 8. De voormalige orangerie heeft een verankerde rode bakstenen lijstgevel op een zandstenen plint en sterk symmetrisch opgebouwde Reiegevel met centrale middenrisaliet voorzien van rondboogvenster in entablement met kroonlijst en op de tweede bouwlaag rechthoekige vensters in vlakke omlijsting. Op de kaaimuur een deels bewaard sierlijk gietijzeren hekwerk.

De Hertsbergestraat is voorzien van een kasseibestrating lopend van gevel tot gevel. Het bouwblok aan de noordzijde van de straat wordt ingenomen door panden ingeplant op percelen die doorlopen tot aan de oevers van de Groene Rei. De gevels aan de Hertsbergestraat en de Groene Rei zijn dominant aanwezig in het heterogene straatbeeld bestaande uit breedhuizen van drie à zeven traveeën breed en twee bouwlagen onder een pannen zadeldak. De oudste bebouwing, Hertsbergestraat nummer 6, klimt op tot de 16de eeuw en was oorspronkelijk gekend als het voormalig vluchthuis van de Proosdij van Hertsberge. Aan de Hertsbergestraat een verankerde bakstenen beschilderde lijstgevel opengewerkt met rechthoekige muuropeningen voorzien van afgeschuinde dagkanten, natuurstenen kozijnconstructies, geblokte omlijstingen en belijnende banden ter hoogte van de onder- en bovendorpels. De Reiegevel is enerzijds opgevat als een tuitgevel van verankerde baksteen horizontaal belijnd door Brugse traveeën type I en opengewerkt met rechthoekige muuropeningen voorzien van bewaarde afgeschuinde dagkanten en sporen van ontlastingsbogen. Anderzijds aan de Groene Rei een verankerde bakstenen lijstgevel die het resultaat is van een historiserende "kunstige herstelling" waarbij de natuurstenen kruiskozijnen, de gekoppelde ontlastingsboogjes en een impostante schouw wordt geplaatst. Hertsbergestraat nummer 2, bestaat uit een diephuis en een breedhuis die werden gebouwd in de 17de eeuw. Het diephuis heeft een verankerde bakstenen trapgevel die horizontaal wordt belijnd door natuurstenen banden ter hoogte van de vroegere onder-, tussen- en bovendorpels. De gevel is opengewerkt met rechthoekige muuropeningen voorzien van afgeschuinde dagkanten, geblokte omlijstingen en geplaatst onder een geblokte ontlastingsboog. Het breedhuis heeft een verankerde bakstenen lijstgevel met centraal een tuitgeveltje afgewerkt met vlechtingen. De gevel is opengewerkt met rechthoekige muuropeningen en in de top een rondboogvenster.

Hertsbergestraat nummer 8 en 10 zijn twee breedhuizen met een tuin die doorloopt tot aan de Groene Rei. Aan de Hertsbergestraat verankerde bakstenen beschilderde lijstgevels opengewerkt met rechthoekige muuropeningen. Gelijkaardige achtergevels. Aan de Groene Rei een bijgebouw, gebouwd in 1927, van twee bouwlagen hoog met een verankerde rode bakstenen puntgevel voorzien van schouderstukken en een massief uitkragende erkeruitbouw onder een leien sleepdak.

De Peerdenstraat is toegankelijk via de Peerdenbrug, een bakstenen boogbrug met gekasseid wegdek en een parement van verankerde baksteen, een boog en dekplaten van blauwe hardsteen. De kasseien bestrating loopt door van gevelwand tot gevelwand. De gevelwanden zijn opgebouwd uit diephuisen van twee à drie traveeën en twee bouwlagen hoog opklimmend tot de 17de eeuw. De oostzijde van de straat (Peerdenstraat nummers 11, 15-19) wordt ingenomen door verankerde en beschilderde bakstenen trap- en puntgevels. Het hoekpand bij de Groene Rei, Peerdenstraat nummer 19, heeft aan de kant van de Reie een verankerde bakstenen lijstgevel opengewerkt met rechthoekige vensters voorzien van afgeschuinde dagkanten, zandstenen latei en ontlastingsboog. Aan de Reie bewaarde "Garde corps-afsluiting" en trap die toegang geeft tot de Reie. Aan de oevers van de Reie ligt een verharde aanlegplaats. Peerdenstraat nummer 17 heeft een verankerde beschilderde bakstenen trapgevel met in de loop van de 19de eeuw aangepaste muuropeningen met behouden schrijnwerk en rolluikkasten. Peerdenstraat nummer 15 met verankerde bakstenen trapgevel opengewerkt met aangepaste muuropeningen. Peerdenstraat nummer 11 heeft een verankerde bakstenen beschilderde tuit- en lijstgevel opengewerkt met rechthoekige muuropeningen, op de verdieping met bewaarde afgeschuinde dagkanten.

Peerdenstraat nummer 6 gaat terug tot de 16de eeuw en bestaat uit een samenstel van twee beschilderde en verankerde tuitgevels, de reiegevel is een verankerde bakstenen beschilderde lijstgevel. De gevels zijn opengewerkt met rechthoekige muuropeningen. Peerdenstraat nummer 2, het hoekpand bij de Hertsbergestraat is een breedhuis van zes traveeën breed en twee bouwlagen hoog en mezzanine die is afgelijnd met een omlopend hoofdgestel. De verankerde en beschilderde lijstgevel is opengewerkt met rechthoekige muuropeningen, de mezzanine is voorzien van halfronde vensters.

De noordzijde van de Groene Rei wordt ingenomen door enkele panden met adres in de Hoogstraat. Hoogstraat nummer 4, huis zogenaamd "De Caese" heeft een dominerende bepleisterde en beschilderde Reiegevel in rococostijl met streng symmetrische opbouw. Hoogstraat nummer 28, een herenhuis in empirestijl van 1821-1826 heeft een achthoekig paviljoentje aan de oevers van de Groene Rei. Het paviljoentje is gebouwd in laat-classicistische stijl met bepleisterde gevels opengewerkt met rondboogdeur en -vensters voorzien van een vorkverdeling. Het paviljoentje is voorzien van een leien dak met smeedijzeren bol met windwijzer. Tussen Hoogstraat nummer 28 en nummer 30 aanwezigheid van een smal brandstraatje voorzien van een kasseibestrating. Aan de Hoogstraat afgesloten met smeedijzeren hekwerk en aan de Groene Rei een smeedijzeren hekje en een natuurstenen trapje dat toegang verschaft tot de Reie. Hoogstraat nummer 34, een pand met rococogevel aan de Hoogstraat waarachter een oude kern schuilgaat, onder meer af te lezen van de achtergevel die een verankerde bakstenen puntgevel is van drie traveeën breed en twee bouwlagen hoog onder een pannen zadeldak. Links een bepleisterde en beschilderde lijstgevel van drie traveeën breed en twee bouwlagen hoog. Beide achtergevels zijn opengewerkt met rechthoekige muuropeningen. De tuin loopt door tot aan de oevers van de Reie. Hoogstraat nummer 36, met verankerde bakstenen tuitgevel in de Hoogstraat, heeft een imposante verankerde bakstenen puntgevel afgewerkt met vlechtingen en opengewerkt met rechthoekige vensters en deur met afgeschuinde kanten en strekken. Er zijn sporen van rondbogen en rondboognissen op de bovenverdieping en in de top sporen van zandstenen lijst en luik in de top. De tuin geeft uit op de oevers van de Groene Rei. Het achterhuis bij het pand Hoogstraat nummer 40, werd gebouwd als een éénlaagsvolume in de eerste helft van de 19de eeuw en in 1908 verhoogd, bestaat uit een verankerde baksteenbouw opengewerkt met rechthoekige muuropeningen. Onder kroonlijst een bepleisterde en beschilderde lijst. Het achterhuis bij het pand Hoogstraat nummer 42, is een diephuis, gebouwd in 1913 als een werkplaats en in 1930 verbouwd tot een woonhuis. Verankerde rode bakstenen tuitgevel opengewerkt met licht getoogde vensters en in de top een rondboogvenster. Op de verdieping een deurvenster met sierlijke smeedijzeren balkonleuning. Het achterhuis bij het pand Hoogstraat nummer 44 is een breedhuis van twee traveeën breed en twee bouwlagen hoog onder een pannen zadeldak, gebouwd in de tweede helft van de 19de eeuw. De verankerde bakstenen lijstgevel is opengewerkt met rechthoekige muuropeningen. Bij de panden Hoogstraat nummers 32 tot en met nummer 50 ligt een onbebouwde strook zogenaamd "aangespoelde grond" aan de oevers van de Groene Rei. De panden Hoogstraat nummers 46 tot en met nummer 50 vormen een eenheidsbebouwing die getypeerd wordt door bepleisterde en beschilderde bakstenen lijstgevels opengewerkt met rechthoekige muuropeningen, bij nummers 48 en 50 met onderdorpels op gegroefde consolestenen. De gevels worden afgelijnd door een kroonlijst op klossen. De Molenbrug sluit het stadsgezicht af. De brug bestaat uit een bakstenen boogbrug van 1976, gereconstrueerd op basis van iconografisch materiaal. De brug is voorzien van een gietijzeren leuning aansluitend bij de gietijzeren leuning, ter hoogte van het gekasseid pleintje met twee platanen. Hier sluit het kanaal de Coupure op aan.

Art. 3. Voor het beschermde stadsgezicht gelden de volgende beheersdoelstellingen:

- 1° de bescherming van het stadsgezicht "Groene Rei en omgeving" beoogt het behoud van de erfgoedkenmerken en erfgoedelementen. Bij een eventuele wijziging moet ernaar gestreefd worden dat de nieuwe ingrepen geen negatieve impact hebben op de specifieke erfgoedkenmerken van het beschermde stadsgezicht. Er wordt gestreefd naar ingrepen die de erfgoedkwaliteiten ondersteunen en die een meerwaarde vormen voor de erfgoedwaarden en de erfgoedkenmerken van het beschermde stadsgezicht;
- 2° voor de panden opgenomen binnen het stadsgezicht pleiten we voor maximaal behoud, **instandhouding, onderhoud en herstel van hun volume, schaal, korrel, materialen en architectuur.** Voor het pand Groenerei nummer 7 die minder erfgoedwaarde of lage stadslandschappelijke en architectuurhistorische kwaliteit heeft, geldt een specifieke beheersdoelstelling. Sloop is hier enkel mogelijk op voorwaarde dat het nieuwe gebouw zich zowel op vlak van schaal, volume, korrel en materialen inpast in de bestaande gevelwand en in de perceelstructuur van de omgeving, en mits de architecturale

- uitwerking een meerwaarde betekent voor dit stadslandschap en een inhoudelijke en/of architecturale meerwaarde biedt;
- 3° ontbrekende delen van de historische afwerkingsmaterialen zoals bijvoorbeeld smeedwerk, schrijnwerk, decoratieve elementen, historische materialen, ... worden bij voorkeur gerestaureerd, aangevuld of gereconstrueerd (indien het origineel ontwerp is gekend);
 - 4° het is wenselijk dat storende ingrepen opnieuw worden verwijderd en dat men hierbij teruggaat naar de originele toestand. Onder storende ingrepen kan men onder meer verstaan: het omvormen van kelderramen tot garagepoorten, het beschilderen van een onbeschilderde gevel, het wijzigen van gevelopeningen, het verwijderen van historische elementen en materialen;
 - 5° voor de bruggen opgenomen binnen het stadsgezicht pleiten we voor een maximaal behoud, instandhouding, onderhoud en herstel van hun volume en materialen;
 - 6° eveneens pleiten we voor het behoud van de aanleg van de straten rekening houdend met de kasseibestrating, de kaaimuren en gietijzeren leuningen;
 - 7° behoud, ontwikkeling en periodieke vervanging van opgaande bomenrijen, preferentieel met linden of resistente (selecties van) olmen- of iepensoorten. Een regelmatige controle van de bomen door middel van een VTA-analyse is aangewezen;
 - 8° behoud, herstel en aangepast beheer van bruggen, kaaimuren en watertrappen (baksteen, natuursteen) met specifieke aandacht voor waardevolle muurvegetatie. Behoud en aangepast beheer van het straatmeubilair met gietijzeren afsluitingen zogenaamd "Garde corps";
 - 9° behoud van de tuinruimten horende bij de panden Hoogstraat nummer 28 (hortus conclusus) inclusief het tuinpaviljoen, Hoogstraat nummer 34, Hoogstraat nummer 36, Hoogstraat nummer 46, Hoogstraat nummer 48 en Hertsbergestraat nummer 10. Herwaardering van de voormalige tuinruimte bij de vroegere orangerie Meestraat 2B-4 (patio), inclusief behoud en herstel van het gietijzeren sierhekwerk;
 - 10° behoud en herwaardering van de structuur van aangespoelde gronden, te situeren tussen het brandstraatje tussen de Hoogstraat en de Groene Rei en Molenbrug;
 - 11° rekening houdend met de hoge archeologische erfgoedwaarde dient het bodemarchief zoveel mogelijk in situ bewaard te blijven; ingrepen met impact in de bodem dienen tot een minimum beperkt te blijven. Indien ze alsnog onafwendbaar zijn, moeten voldoende maatregelen worden voorzien om een niet gedocumenteerd verlies van waardevol archeologisch erfgoed te vermijden, zoals een archeologische opgraving of een begeleiding van de werken.

Art. 4. De zakelijkrechthouder en de gebruiker van het beschermde stadsgezicht zijn verplicht de instandhouding en het onderhoud ervan te verzekeren door:

- 1° het goed als een goede huisvader te beheren en de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen tegen schade ten gevolge van brand, blikseminslag, diefstal, vandalisme, wind of water;
- 2° de toestand van het goed regelmatig te controleren;
- 3° regulier onderhoud uit te oefenen;
- 4° onmiddellijk passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen te nemen in geval van nood.

Art. 5. Voor de volgende handelingen aan het beschermde stadsgezicht moet een toelating worden aangevraagd:

- 1° het plaatsen, slopen, verbouwen of heropbouwen van een constructie;
- 2° het verwijderen, vervangen, wijzigen of verstevigen van constructieve elementen;
- 3° het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verweer en aantasting;
- 4° het uitvoeren van de volgende werken aan het dak en de buitenmuren van constructies:
 - a) het verwijderen, vervangen of wijzigen van dakbedekking en gootconstructies;
 - b) het verwijderen van voegen en het hervoegen;

- c) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van de kleur, textuur of samenstelling van de afwerkingslagen;
 - d) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van buitenschrijnwerken, deuren, ramen, luiken, poorten, inclusief de al dan niet figuratieve beglazing, beslag, hang- en sluitwerk;
 - e) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van aard- en nagelvaste elementen, smeedijzer en beeldhouwwerk, inclusief nieuwe toevoegingen;
 - f) het aanbrengen, vervangen of wijzigen van opschriften, publiciteitsinrichtingen of uithangborden;
- 5° het uitvoeren van de volgende omgevingswerken:
- a) het plaatsen of wijzigen van bovengrondse en ondergrondse nutsvoorzieningen en leidingen;
 - b) het plaatsen of wijzigen van afsluitingen;
 - c) het aanleggen, structureel en fundamenteel wijzigen of verwijderen van verhardingen, wegen, paden en groenaanleg;
 - d) het rooien, vellen, beschadigen en/of vervangen van bomen en struiken, en elke handeling die een wijziging van de groeiplaats en groeivorm van de bomen en de struiken, tot gevolg kan hebben;
 - e) het plaatsen of wijzigen van straatmeubilair, met uitzondering van niet-aard- en niet-nagelvaste elementen en verkeersborden vermeld in artikel 65 van het Koninklijk Besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg;
 - f) het aanleggen van sport- en spelinfrastructuur of parkeerplaatsen;
 - g) het wijzigen van het microreliëf;
 - h) de aanmerkelijke reliëfwijziging van de bodem.

Er is geen toelating vereist voor het onmiddellijk nemen van passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen in geval van nood, noch voor de uitvoering van regulier onderhoud.

Brussel,

15 DEC. 2017

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS